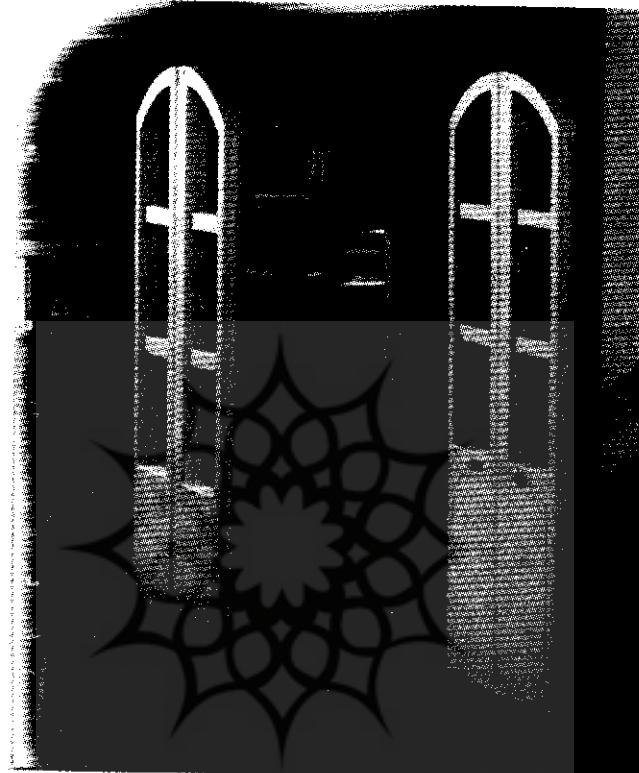

الگویی برای ساختار و محتوای یک وب سایت دانشگاهی

نوشتہ: آیین میدلتون، مایک مک گونل، گرانت دیویدسون
ترجمه: دکتر زهرا سیف کاشانی

مقدمه

این مقاله الگویی برای ساختار و محتوای یک وب سایت روشی پویا برای طراحی الگوی وеб سایت از طریق شناسایی استفاده کنندگان و زمینه‌های موضوعی که ارتباط اطلاعاتی را با بالاترین سطح تأمین کنند ارائه می‌گردد. تویستندگان محیطی از ارتباطات غنی که بر طبقه‌بندی استفاده کنندگان و کشف ارتباطات طولانی و متعدد اعتمادی ندارد و به مرزهای سنتی بین بخش‌های مختلف محدود نمی‌باشد ارائه می‌نمایند و بر قبول این روش در مؤسسات آموزش عالی انگلیس تلاش می‌ورزند. و این در حالی است که مؤسسات آموزش عالی در آمریکا در حال حاضر شروع به کاربرد این شیوه نموده‌اند. آموزش عالی در انگلیس تغییرات شگرفی را تجربه

دانشگاهی با درنظر گرفتن مراحل ذیل ارائه می‌نماید.
۱- شناسایی افرادی که وب سایت به آنها ارائه خدمات می‌نماید. روشن نمودن نیازهای اطلاعاتی افراد و گروه‌های استفاده کننده

۲- شناسایی نیازهای اطلاعاتی سازمان و یا مؤسسه
۳- ارتباط اطلاعات (داده‌ها) به محتوای تهیه شده
۴- عرضه این محتوی به نحوی که با خصوصیات و نیازهای اطلاعاتی گروه‌های مورد نظر هم خوانی داشته باشد.
از طریق بررسی و تجزیه و تحلیل وب سایت‌های

هستیم می‌بردازد. و این مهم از طریق پاسخ به سوال‌های ذیل انجام می‌گیرد.

- چرا باید یک سایت وب ایجاد شود؟
- چه کسانی از خدمات سایت بهره‌مند می‌گردند؟
- چه اطلاعاتی این افراد نیاز دارند؟
- چگونه به این نیازها باید پاسخ داد؟

عناصر اصلی یک وب سایت کدامند، و اهمیت آنها در چیست؟ و چگونه باید به نمایش درآیند. (برای درک بهتر اهمیت اینکه چه کسانی و چگونه به منبع شماره (۲) رجوع نمایید).

۲- چرا باید در شبکه جهان وب دارای سایت باشیم؟

در حالیکه اینترنت گسترش و تکامل می‌باید توانایی آن در موارد ذیل مشخص‌تر می‌گردد:

- (۱) بعنوان یک ابزار ارتباطی بین افراد و گروه‌های دانشگاهی که هدف اینترنت می‌باشد.
- (۲) ایجاد دسترسی پیوسته به ذخایر مفید اطلاعاتی مثل نمایه نامه‌ها، ایندکس‌ها و بانک‌های اطلاعاتی و راهنمایها؛ دسترسی به این امکانات از زمان گسترش شبکه جهانی وب گسترش یافته است.

(۳) بعنوان ابزاری مؤثر برای معرفی و ارتقاء تولید کنندگان؛ شبکه جهانی وب ابزاری برای عرضه و معرفی سازمان‌ها گردیده است.

تمام این موارد برای یک دانشگاه اهمیت دارد. شبکه جهانی وب بصورت بالقوه برای تحقیق، تدریس و ایجاد ارتباط بین کارکنان و دانشجویان مفید است و بعنوان ابزاری مؤثر برای معرفی مؤسسه آموزشی تلقی می‌گردد در این رابطه شاید مسئله جدیدی وجود ندارد؛ ولی بهر حال، وظایف سنتی از این طریق بهتر انجام می‌شود و سرعت دسترسی افزایش می‌یابد و راحتی استفاده کنندگان تأمین می‌شود.

آنچه که از طریق شبکه وب در دسترس و معرض دید و دنیای خارج قرار می‌گیرد، سبب می‌شود که امکانات دانشگاه را در مقایسه با سایر رسانه‌ها در بازار بزرگتری عرضه نماید. به تدریج که شبکه جهان‌گستر و بجاگرین (۳) شکل‌های

می‌نماید که منعکس‌کننده تحولات اجتماعی و همچنین خط‌مشی دولت می‌باشد. پیشرفت در دسترسی وسیع به آموزش، وضعیت در حال تحول بازار اشتغال، فناوری در حال توسعه و تأکید مستمر برتدام پیشرفت تخصص‌ها و همچنین یادگیری مداوم در طول عمر، به معنای ایجاد فرصت‌های جدید، برای مؤسسانی که می‌خواهند با این پدیده‌ها برخورد نمایند می‌باشد و این در حالی است که مؤسسانی که چنین هدفی ندارند دچار مشکل می‌گردند.

شبکه جهانی وب تأثیر بسزایی بر امور مختلف داشته و این وضعیت همچنان ادامه می‌باید؛ بطور مشخص قدرت زیادی در بازنمودن افق‌های جدید و برهمندانه و با موفقیت از دارد. شرکت‌های جدبدی از هیچ شروع کرده و با موفقیت از اینترنت بهره‌برداری می‌نمایند، درحالیکه دیگران در رقابت شدیدی بسر می‌برند. (۱) در انگلیس، انگلیزهای ملی، بهره‌برداری از فناوری و بالابردن سطح سواد اطلاعاتی را هدف قرار داده است و تلاشی مستمر جهت اتصال کتابخانه‌ها، مدارس و مؤسسات عمومی به شبکه جهانی وب در جریان می‌باشد و اعتقاد براین است که جامعه از جهت آشنایی با فناوری اطلاعات پیشرفت زیادی را تجربه می‌نماید. و سازمان‌هایی که حداکثر بهره‌برداری را از شبکه وب نموده‌اند از موقعیت برتری در آینده برخوردار می‌شوند.

اگر چه این سوال که چگونه می‌توان بهترین بهره‌برداری را از شبکه گستره وب در آموزش عالی بنماییم به قوت خود باقی است و اهمیت مسئله مزد توافق است، ولی چگونگی آن و اینکه چه باید کرد که مشکل حل شود درست درک نگرددیده است. هیچ مقایسه مستقیمی بین وب و سایر رسانه‌های قدیمی تر انجام نشده و اقدامات تا امروز براساس علاقه و حدس و گمان صورت پذیرفته‌اند. توسعه شبکه جهانی وب باید جهت‌دار گردد و داشتن هدف و راهبرد، لازمه موفقیت آن می‌باشد. در تجارت هدف از داشتن وب کاملاً مشخص است، ولی در تعلیم و تربیت و آموزش استفاده کنندگان ناهمگون سبب گوناگونی اهداف و در نتیجه پیچیدگی مسئله می‌گردد.

این مقاله به بررسی مسائل اصلی که در ایجاد و توسعه وب سایت مربوط به مؤسسات آموزش عالی با آن روبرو

باشگاهی و سایر گروههای اجتماعی می‌گردد.

۳۰۲ - استفاده کنندگان خارجی

مشتریان خارج سازمان نیز از اهداف اصلی می‌باشد. در بسیاری از موارد بهترین روش برای یافتن اطلاعات، سایت مؤسسه آموزشی انگلیس می‌باشد. سایر این نیاز مبرمی وجود دارد که هرچه زودتر مشتریان را جلب و به اصطلاح آنها را شکار نمود. اگر چه تعصب اطلاعاتی باید در جهت اعتلای سازمان باشد؛ ولی این پدیده به معنای غرق نمودن استفاده کنندگان در تبلیغات بی معنی نیست؛ بلکه باید در جهت تشویق و توانمند نمودن آنها برای انجام فعالیت‌های متفاوت با مؤسسه تلاش نمود. در حقیقت ارائه ابزار کمکی برای گروههای استفاده کننده و تهیه اطلاعات مفید، سبب بازگشت مجدد آنها به سایت می‌گردد، البته اگر صرفاً به جنبه تبلیغی توجه نشود. (۵) (این پدیده بروشور و brochureware نامیده می‌شود) و شامل اطلاعات مربوط به دوره‌های آموزش علمی، بروشور اطلاعات محلی، اهداف و مأموریت‌ها، سوالاتی که به کرات پرسیده می‌شوند، انتشارات، مأموریت‌ها و امکانات مسافرتی، مسکن امکانات استخدامی، فرم‌های قابل انتقال به سایت، سرگرمی‌ها و بازخورد اطلاعاتی وغیره می‌گردد.

علاوه بر این یک سازمان قادر است که اطلاعات سازمان یافته‌ای را برای مراجعین اش تهیه و بر حسن شهرت خود بیافزاید و از این طریق بازگشت استفاده کنندگان را تضمین نماید. از این نمونه، سایت مؤسسه آموزش عالی انگلستان را در ولور هامتون می‌توان نام برد (۶) که دسترسی به کلیه وب سایت‌های مؤسسه آموزش عالی انگلستان را در یک نقشه گرافیکی امکان‌پذیر نموده است و بعنوان نقطه عطفی برای یافتن اطلاعات مربوط به این سازمانها در وب‌شناخته شده است. ارائه چنین خدماتی نه تنها یک پیشرفت محض بود بلکه در ارتقاء اهداف یک سازمان در عرضه تسهیلات می‌گردد اما این داشتگی و دانشجویان نقش دارد. (۷) و اهمیت این مسئله در زمان تئگتای بودجه محزز می‌باشد.

گروههای خارج سازمان معمولاً ناهمگن تر از گروههای داخلی می‌باشند. گرچه همه گروههای را، که امکان دارد از

ستی عرضه و نمایش اطلاعات می‌گردد و در اهمیت همانند ویترین مغازه‌ای است که در معرض دید تمام جهان می‌باشد و به عنوان مهمترین منبع اطلاعاتی خارج از سازمان و مؤسسه تلقی می‌گردد (۸) و دارای امتیازاتی همچون انعطاف پذیری و به روز بودن اطلاعات می‌باشد. بطور واضح هرچه سازمانی بهتر خود را در این رسانه بد نمایش درآورده، در جلب دانشجویان، دانشگاهیان و تجار و هر آنکس که باید جلب شود، موقعیت برتری کسب می‌نماید. یک سایت وب موقع انواع آگهی‌های ستی را به جدال می‌طبند. برای بسیاری از مردم، شبکه جهانی وب راحت‌ترین ابزار یافتن اطلاعات مربوط به مؤسسه و سازمانها می‌باشد و البته این در صورتی است که سازمان و اطلاعات آن در آنجا حضور داشته باشد.

۳- سایت وب به چه کسانی ارائه خدمات می‌نماید.

در بیان اهمیت وب یک سازمان باید قبل از هر چیز مشتریان و بهترین شیوه ارائه خدمات به آنها شناسایی گردد. دو دسته از استفاده کنندگان به فوریت قابل شناسایی هستند.

- استفاده کنندگان داخل مؤسسه یا سازمان آموزشی

- استفاده کنندگان خارج مؤسسه یا سازمان آموزشی

هر دو دسته دارای خصوصیات و نیازهای خاص خود می‌باشد. اگرچه بعضی مسائل مشترک می‌باشد.

۳۰۱- استفاده کنندگان داخلی

استفاده کنندگان داخلی یک بازار همیشه در دسترس می‌باشند و شامل کارکنان و دانشجویان می‌گردد. در این مورد جلب آنها مطرح نیست زیرا که ایشان بطور طبیعی مشتریان سازمان اند ولی لازم است که روشی برای ارائه خدمات برتر به آنها برگزیده شود. تعصب اطلاعاتی در این مورد، شامل مفید بودن، سهولت استفاده و گیرایی محیط کار و احتمالاً سرگرم نمودن آنها می‌گردد. چنین اطلاعاتی می‌تواند شامل راهنمایی تلفن، فرم‌های کاری و اسناد قابل دسترسی، بانک‌های اطلاعاتی، فهرست کتابخانه‌ها، برنامه‌های زمانبندی شده، فرم‌های رزرو، اطلاعات مربوط به سخنرانی‌ها، مواد آموزشی و درسی، گروههای خبری و بحث، فعالیت‌های

- (۱) اطلاعاتی که باعث اعتلای سازمان می‌گردد؛ ارائه خدمات تبلیغاتی در مورد سرمایه‌گذاری‌ها، و نمایش دستاوردها برای مشتریان بالقوه، همکاران و اعضاء تازه وارد به سازمان (شامل کارکنان و دانشجویان).
- (۲) اطلاعات دارای ارزش اضافی؛ که خدمات مفیدی برای مشتریان مهیا و بازگشت آنها را به سازمان تشویق و شهرت سازمان را بعنوان مبتکری در ارائه اطلاعات تأمین نماید.
- (۳) ابزار کمکی؛ برای کارکنان و دانشجویان اطلاعات، خدمات و منابعی که سازمان را در پیگیری اهداف استراتژیک کمک می‌نماید، ارتباط را در درون و برون سازمان ساده و آموزش را توسعه می‌دهد. این اطلاعات ممکن است متنوع دیگری برای دانشجویان و کارکنان و مشتریان بالقوه جهت نشان دادن تسهیلاتی که در دسترس آنها قرار دارد بهمراه داشته باشد و بازگشت آنها را به مؤسسه ترغیب نماید.

۵- چطور می‌توان به بهترین روش به برآوردن نیازهای اطلاعاتی پرداخت؟

هر نوع اطلاعاتی امکان دارد برای جذب و ارضاء مراجعین مفید باشد. ولی اطلاعات غیر قابل تغییر و ثابت نیست و بطور مداوم براساس شرایط و نیاز مؤسسات و مشتریان بالقوه آنها تغییر می‌نمایند شبکه جهانی و ب پایه این نیاز را به فوریت بدون اینکه استفاده کننده به کندوکاو عمیق احتیاج داشته باشد برآورده نماید. اگر غیر از این باشد تهیه اطلاعات متوقف گردیده است و فقط انبیار اطلاعات تولید شده است. و ب پایه منعکس کننده جدیدترین اطلاعات و همچنین بازتابی از نیاز استفاده کنندگان، بدون اینکه برای کسانی که ذیفع آن اطلاعات نیستند مراحمتی فراهم نماید، باشد. بدین دلیل پیشنهاد گردیده که سایت‌های و ب دارای بخش‌هایی مجزا از اطلاعات داخلی و خارجی گردد. این مسئله به درک کامل و دوچار نیاز دارد و بدین معنی است که استفاده کنندگانی که وارد سایت می‌گردند و احتمالاً از ساختار و ب آگاهی ندارند به آسانی و سهولت بتوانند راجع به سازمان اطلاع‌یابی نمایند و این در حالی است صفحه داخلی و ب پایه بر مطلع نمودن مداوم دانشجویان و کارکنان تمرکز نماید و

وب سایت دانشگاهی استفاده نمایند نمی‌توان کاملاً شناسایی نمود ولی معمولاً این استفاده کنندگان شامل گروه‌های ذیل می‌گرددند:

- (۱) دانشجویان؛ که دانشگاه را ترک کرده یا در دوره‌های تخصصی بسر می‌برند، دانشجویان خارجی و یا بزرگسال هر کدام نیازها و پرسش‌های خاص خود را دارند؛
- (۲) کارکنان و مقاضیان کار؛ که می‌خواهند با وظایف مؤسسه آشنا و از حمایت‌های مالی، پرداخت‌ها و شرایط آگاه گرددند.
- (۳) سایر دانشگاهیان؛ که می‌خواهند با سایر گروه‌های ذیفع و علاقمند ارتباط برقرار نمایند، از تحقیقات بهره‌برداری و از منابع کتابخانه و سایر منابع استفاده نمایند؛
- (۴) بازاریان و تجار؛ که می‌خواهند با کسانی که می‌توانند به آنها در کارشان کمک نمایند تماس برقرار نمایند و برای دانشگاه کاریابی یا به آن کمک مالی اهداء و از شخصیت‌های آن نیز بهره‌برداری می‌نمایند؛(۸)

(۵) فارغ التحصیلان؛ کسانی که می‌خواهند از اخبار بطور مداوم استفاده نمایند و ممکن است علاقمند به حمایت مالی از مؤسسه باشند.

(۶) رسانه‌های خبری؛ که نیاز به سیستمی سازمان یافته برای انتشار اخبار و سایر اطلاعات دارند، داشتن راهبردی روشن در این مورد ارتقاء سازمان را بهتر تأمین می‌نماید.

(۷) اهداء کنندگان و خیرین؛ که می‌خواهند اطلاعات، اخبار و تاریخچه سازمان را بدانند؛

(۸) قانون‌گذاران و سایرین (۹) متحدهان بالقوه سازمان که شوراهای گروه‌های محلی و تشکیلات مشابه را شامل می‌گرددند.

۴- نوع اطلاعاتی که این افراد نیاز دارند؟
گروه‌هایی از استفاده کنندگان و اطلاعات مورد نیاز آنها قبل از استفاده کنندگان و اطلاعات مورد نیاز اینها محتواهای آنچه را که مراجعین نیاز دارند بصورت روشنتری مشخص نمایند. ولی در نهایت، اطلاعات باید مستقیم و غیر مستقیم منافع یک سازمان را تأمین نماید. در اینجا به این مسئله که چه نوع اطلاعاتی منافع سازمان را برآورده می‌نماید می‌پردازیم:

استریکلاید(۱۱) به فوریت استفاده کنندگان را به کارکنان، دانشجویان و بازدیدکنندگان تقسیم کرده است. این روش سبب می‌گردد که افراد یک گروه همسان تنقی گردند و از نظر تحقیقاتی که در مورد ساختار رابط انسان و رایانه انجام گردیده درست نمی‌باشد.(۱۲)

در محیط‌های جدید آموزشی، با وجود تفاوت زیادی که بین دانشجویان امروزی و دانشجویان آینده و همچنین روش‌های جدید کاری (بطور مثال ارتباط از راه دور، آموزش از راه دور و یا با شیوه غیر سنتی) وجود دارد برای طراحان، تقسیم‌بندی استفاده کنندگان و نیازهای آنان در گروه‌های محدود یعنی آنچه در اغلب سایت‌های امروزی متداول است صحیح نمی‌باشد.

۵-۰۱ اطلاعات مرتبط داخلی

اطلاعات داخلی باید بر تقسیم‌بندی، نیازهای کارکنان و دانشجویان تمرکز نماید. در غیر اینصورت احتمال تداخل در اهداف دوگانه سایت وجود دارد.

ایجاد امکان دسترسی برای استفاده کنندگان خارج سازمان نیز به این بخش خوشایند است، سرمایه‌گذاری جهت دسترسی پیوسته کارکنان از طریق عرضه قابلیت‌ها و کیفیت‌ها نیز مفید می‌باشد، اگر چه نیاز است که ابزار دسترسی نیز حفاظت شوند (بطور مثال آدرس پست الکترونیک دانشجویان). سازمانها باید به ایجاد اصولی در مورد شخصی بودن، محترمانه بودن و همچنین به ایجاد زمینه رقابت از این طریق اهتمام ورزند.

با تفکیک نمودن اطلاعات داخلی برای دو گروه کارکنان و دانشجویان می‌توان از در معرض دید گذاشتن مطالب مربوط به کار هریک جلوگیری نمود. بعلاوه لازم است که تأکید بیشتری بر مفید بودن سایت گردد تا زیبایی آن، مؤسسات معمولاً کنترل بیشتری بر مراجعین داخلی، بنحوی که مسائل شخصی آنان محفوظ بمانند دارند. زیرا که این افراد در دسترس و مشخص می‌باشند.

اطلاعاتی باید بر روی سایت قرار گیرد که مؤسسه مایل است اساتید و دانشجویان در جریان آن قرار بگیرند. این اطلاعات نباید نیاز به جستجو داشته باشد. همانطور که در

دسترسی به اطلاعات مؤسسه را به شیوه پیوسته فراهم می‌سازد. گرچه استفاده کنندگان نباید مجبور شوند که در مورد اطلاعاتی که مورد علاقه آنها است قبل از استفاده از سایت تصمیم‌گیری نمایند.(۱۰)

صفحه آغازین (Home page) از وب سایت پیش تعریف شده باید امکان دسته‌بندی کردن اطلاعاتی که سازمان مایل است در اختیار استفاده کننده قرار گیرد داشته باشد: البته ارائه اطلاعات هدف اصلی محسوب می‌شود و نه طبقه‌بندی جزیبات.

اولین وظیفه یک وب سایت تهیه اطلاعات در حد اکثر ممکن در بالاترین سطح است و نه ایجاد ارتباط به اطلاعاتی که بصورت بالقوه قابل بازیابی است. بنابراین فقط کافی نیست که ارتباط را با بخش‌های مختلف اطلاعات ایجاد نماییم، زیرا که این ارتباطات ممکن است حاوی اطلاعاتی که استفاده کنندگان به آن نیاز دارند نباشد ولی به حال راهی برای ارائه اطلاعات قبل از کشف ارتباطات وجود ندارد. تفکیک بخش‌هایی است که از شیوه‌های گوناگونی در روش، راهیابی و محتوی استفاده می‌نمایند، و اغلب تلاش‌های تکراری را بهمراه دارد، که نیازهای مراجعین را که لزوماً متفاوت می‌باشند برآورده نمی‌نماید. چنین روشی ما را از الگوی ایده‌آل وب که هدفش ایجاد ویترینی برای همه اطلاعات است دور می‌نماید و باعث سرگردانی و ایجاد انشعابات بی‌مورد می‌گردد.

روش متداول دیگر در طراحی وب سایت مؤسسات آموزش انگلیسی، تقسیم‌بندی اطلاعات به دو بخش برای گروهی معین از استفاده کنندگان و اطلاعات راجع به دانشگاه و خدمات آن می‌باشد. اگر چه این روش نیز برای طبقه‌بندی استفاده کنندگان محدود و نیازهای این استفاده کنندگان ناهمگون در شبکه وب نمی‌باشد. روش دیگر تهیه پرسشنامه‌هایی با سوالات چند جوابی می‌باشد. در زمان تکمیل آن معمولاً پاسخ دهنده‌گان احساس می‌کنند که این جوابها با وضعیت آنها کاملاً منطبق نیست. بهمین دلیل مؤسسات آموزش عالی انگلیس نیز نمی‌توانند مراجعین خود را براساس نیازشان دسته‌بندی دقیقی نمایند. برای مثال Home page دانشگاه

خدمات، پشتیبانی و مدیریت بعنوان بخش‌های اداری تلقی گردیده‌اند.

دسترس‌پذیری اهمیت بیشتری از ساختار دارد. استفاده کنندگان از شبکه جهانی وب درک کمی از ساختار سلسله مراتب صفحاتی که مرور می‌نمایند دارند، این مسائل مورد توجه و علاقه آنها نیست.^(۲)

مؤسسات باید دسترسی را به اطلاعات تا حد ممکن مبسر سازند و هر وقت که دسترسی امکان ندارد آنرا طبقه‌بندی، مشخص و به شکل معنی‌داری با هدف مورد نظر، ارائه دهند.

اطلاعات بدست آمده از تحقیقات اخیر نشان داده است که استفاده کنندگان به کشف سلسله مراتب پیچیده نمی‌پردازند و ساختار ساده را به پیچیده ترجیح می‌دهند. مک موردو^(۱۴) استفاده از ارتباطات متعدد و محدود را ترجیح می‌دهد و از قول لنیج و هورتون^(۱۵) به این صورت نقل قول می‌نماید.

این منوهای گوفری غیر متداول مثال‌های کلاسیک از منوهای آشیانه‌ای شکل می‌باشند که استفاده کنندگان مجبور به انتخاب تعدادی از آنها قبل از دسترسی به محتوای مورد نظر می‌باشند... تحقیق در مورد رابطه روش نموده است که استفاده کنندگان، منوهای دارای ۵ تا ۷ ارتباط را ترجیح می‌دهند. و چند پرده نمایش متراکم به منوی‌های متعدد ساده ترجیح دارد. تحقیقات جدید نیز نشان می‌دهند: که سلسله مراتب می‌تواند ردیابی اطلاعات را محدود نماید.^(۱۶) ایجاد انشعابات بیشتر در صفحات نمایه (ایندکس) ترجیح دارد. بخصوص اگر سبب شود که در ایجاد پرده‌هایی که استفاده کنندگان باید از آن عبور نمایند صرفه‌جویی گردد. لایه‌های اضافی معمولاً از صفحه ایندکس طولانی بیشتر سرگردانی ایجاد می‌نمایند و این مسئله در تحقیقات مربوط به منوها روش گردیده است.^(۱۷)

در طراحی مجدد صفحه آغازین کتابخانه کنگره ۷ ارتباط به موضوعات کلی جایگزین ۳۲ ارتباط قبلی به خدمات تخصصی گردید.

مؤسسات معمولاً نمی‌توانند درک درستی از سلیقه مراجعين در استفاده از سایت مربوطه داشته باشند.^(۱۸) بنابراین هرچه تصمیمات محدودتری در مورد آنان اتخاذ

مورد هر نشریه یا اطلاعیه مهم نیز این مسئله مطرح است، اطلاعات باید قبل از درخواست عرضه گردد. صفحه اصلی و آغازین باید برای ارائه اطلاعات جدید که مؤسسه مایل است مردم از آن مطلع باشند در نظر گرفته شود. اطلاعات دیگر باید با هدف از بین بردن بوروکراسی و توانانمودن کارکنان در انجام وظایف بدون نیاز به پرسش از شخصی یا محلی دیگر و یا انتظار کشیدن برای دسترسی به فرم‌های استاندارد که بوسیله پست ارسال می‌گردد، در نظر گرفته شوند. اطلاعات عمومی مثل فرم درخواست بورسیه برای پشتیبانی از تحقیقات نیز در این گروه قرار می‌گیرند.

بطور خلاصه یک صفحه اطلاعات داخلی و باید:

- ۱) کارکنان و دانشجویان را از اخبار جدید مرتبط که مؤسسه مایل است در جریان قرار گیرند مطلع نماید.
- ۲) به اطلاعات، بانک‌های اطلاعاتی الکترونیکی به شیوه پیوسته ایجاد دسترسی نماید.

- ۳) دسترسی به فرم‌های استاندارد، مراحل کاری، مقررات را تسهیل نماید.

۵۰۲- اطلاعات خارجی مرتبط با سازمان

اطلاعات خارجی مرتبط با سازمان لازم است که به بهترین شیوه قابل رویت و از طریق صفحه آغازین (Home Page) ارائه گردد، زیرا که از این اطلاعات کسانی استفاده می‌نمایند که کمترین شناخت و آگاهی قبلی را از مؤسسه دارند. میزان صبور بودن درک استفاده کنندگان، و سرعت مودم آنان معمولاً با واقعیت‌های درون سازمان انتظام ندارد. استفاده بجا از کلمات ضروری است، بعنوان مثال فرق بین دوره‌های آموزشی و بروشور و یا راهنمای مثال خوبی است و وجه تمایز آن باید برای مشتریان خارج از سازمان روش گردد. مثالی در این مورد، دانشگاه رابت گوردون می‌باشد.^(۱۹) جایی است که واژه‌های محلی در صفحه آغازین با ارتباط دوچاره به دانشکده‌ها و بخش‌های مختلف، بدون توضیحات اضافی ارائه گردیده‌اند. این نوع ارتباطات در معنی مبهم می‌باشند و معمولاً استفاده کنندگان خارج سازمان از آن آگاهی ندارند. در این سایت دانشکده‌ها بعنوان بخش‌های علمی تلقی و

مسائل، عقاید، وقایع و فن‌آوری جدید آگاه شوند و اطلاعات آنها در مورد این مسائل توسعه باید. پیشروی به سوی جدید بودن اطلاعات باید در صفحات اولیه مشهود گردد. طراحان نباید مطمئن باشند که استفاده‌کنندگان این اطلاعات را کشف می‌نمایند، اخبار جدید باید بسوی وب سایت جریان دائمی و آن را سیراب نمایند تا به اخباری پراکنده تبدیل نگردد. این نوع اخبار که آرشیوی هستند و فقط کسانی را که قبلاً برای خواندن اخبار موضع‌گیری کرده‌اند جلب می‌نماید و جنبه رسانه‌ای بودن آن بسیار ضعیف است، برای مثال ترس از منزئت در دانشگاه‌های انگلیس در سال ۱۹۹۶ سبب گردید که تعدادی از دانشگاه‌های انگلیس وب سایت‌هایی را برای ارائه مشاوره / ایجاد اطمینان در صفحات آغازین خود قرار دهند، قرار گرفتن این اطلاعات در بخش اخبار تأثیر کمی بر جای می‌گذارد. با وجود این اخبار باید در صفحه‌ای بخصوصی برای کسانی که مایلند که بدانند اخیراً در مؤسسه چه گذشته است ارائه شود. اخبار مربوط به گذشته نیز باید برای بهره‌گیری در آینده وجود داشته باشد.

بطور خلاصه، اخبار مهم باید بطور مؤثر در دسترس قرار گیرد. و چنانچه دارای نظم باشد باعث پویایی سایت مؤسسه می‌گردد و در اینصورت سایت ارزش بازدید مجدد را خواهد داشت.

۴-۵- مثال‌هایی از دنیای واقعیت ما

مثالی از سایت‌هایی که پویایی را در بالاترین سطح تجربه کرده‌اند دانشگاه کورنل در ایالت متحده آمریکا است. (۲۱) صفحه آغازین این سایت اطلاعات استاندارد و ثابت و ارتباطات موضوعی، به جدیدترین اخبار دانشگاه همراه با عکسی جالب از کمپ، با ارتباطات لازم که بطور مرتب تغییر می‌پذیرند در دسترس است. (به شکل شماره ۱ مراجعه کنید).

نمایند بهتر است. مراجعین و ب از اطلاعاتی استفاده می‌نمایند که دارای برچسب قابل تشخیص باشد. بنابراین طراحان و ب باشد به شیوه‌ای مؤثر آنرا طراحی نمایند تا لزومی برای بادآوری نباشد. اشیاء، اعمال و حق انتخاب‌های گوناگون باید در معرض دید قرار گیرند. استفاده‌کنندگان نباید مجبور شوند اطلاعات را از بخشی به بخش دیگر به خاطر بیاورند (۱۹) آنها اطلاعات را مرور و آنچه را که مطلوب است برمی‌گزینند این مسائل اصول طرحی رابطه‌های انسان و رایانه را تشکیل می‌دهند که توسط محققین که در مورد چگونگی استفاده از شبکه و ب مطالعه می‌نمایند به تأیید رسیده است (۲۰) ارائه اطلاعاتی که استفاده‌کنندگان قادر به دیدن آن باشند، مثل دوره‌های آموزشی، فرم‌های تقاضا و اخبار جدید می‌تواند نظر هر دو گروه را جلب نماید. بطور خلاصه صفحه آغازین و باید:

- (۱) استفاده‌کنندگان را راجع به سازمان مطلع نماید.
- (۲) دلایل خوبی به استفاده‌کنندگان برای متقادع نمودن آنان در استفاده از مؤسسه ارائه دهد.
- (۳) به استفاده‌کننده امکان دهد که اطلاعات مورد نظر مربوط به مؤسسه (از طریق مفهومی و یا فیزیکی) دریافت نمایند.

۵۰۳- روز آمد بودن اطلاعات

در تهیه اطلاعات نهایتاً یک مسئله وجود دارد، اطلاعات بندرت با زمان پیشرفته می‌نماید. استفاده‌کنندگان اطلاعات داخل و خارج سازمان هر دو نیاز به اطلاعات جدید و جاری دارند. استفاده‌کنندگان شبکه جهانی و ب که معمولاً مروری کوتاه بر اطلاعات دارند، اطلاعات مرتبط و روزآمد توجه آنها را برای مدت بیشتری بخود جلب می‌نماید. برای تولیدکنندگان اطلاعات نیز، همانند استفاده‌کنندگان آن اهمیت دارد که اطلاعات جدید و روزآمد باشد.

به همین دلیل صفحات آغازین و ب نباید ثابت باشند و این در حالی است که عملکرد و ساختار آن باید یکنواخت باشد، در ضمن موضوعات جدید در اولین فرصت باید منعکس شوند و این مسئله در مورد استفاده‌کنندگان داخل و خارج سازمان صادق است، و استفاده‌کنندگان داخلی باید از

The screenshot shows the Cornell University homepage. At the top, it says "CORNELL UNIVERSITY" and "CUInfo: inside.cornell.edu". Below that is a navigation bar with links for "THIS IS CORNELL", "News and Events", "Searches and Directories", and "Feedback". The main content area has a large image of a Cornell building. To the left, there's a sidebar with "Live View of Cornell" and a link to "CU Web Sites". The central column has sections for "CAMPUS VIEW", "FEATURED SITE", and "QUICK SEARCHES". There are also links for "Staff & faculty" and "Themes, Cuisines & Beyond". A news feed on the right lists items like "Holden court headlines gospel fest", "DNA database advances in food poisoning outbreak", and "Trustees approve 4.3% tuition hike".

می باشد. بدون دسترسی به یک ارتباط سریع هیچ یک از این سایتها محدودیت‌های قابل قبول برای تخلیه اطلاعات که توسط نیلسون (۲۴) بیان گردیده است ندارند و سبب دلسردی مراجعین و از دست دادن علاقمندان می‌گردد. در یک بررسی از سی و هشت وب سایت مؤسسات آموزشی در انگلستان، حد متوسط صفحه آغازین آنها به ۳۹۸ کیلویاپیت برآورد می‌گردد که (این حجم بین ۲/۳ کیلویاپیت تا ۱۴۵ کیلویاپیت می‌شود) که در حد اکثر اندازه، دارای مرورگری ساده و ابزاری استاندارد می‌باشد.

ولی سایتها پر حجم که دارای تصاویر گرافیکی جذاب و پیچیده و یا متن و ارتباطات مطلوب هستند و برای انجام اعمال پیچیده و جذاب نیاز است با محدودیت‌های اپراتوری استفاده کننده و سازمان سنجیده شوند.

اگر قرار باشد سایت وب با فن آوری باندهای فشرده بکار روند باید دارای طرح و ساختاری مناسب برای دسترسی به اطلاعات به نحوی که منافع مراجعین صبور را در استفاده از اطلاعات پیوسته تأمین نمایند داشته باشند. برای ایجاد یک سایت مؤثر لازم است مهارت‌های سطح بالای را بانه بکار گرفته شود تا محتوا اطلاعات به شیوه‌ای مرتبط ارائه گردد. این امر مستلزم فعالیت متتمرکز و هماهنگ و اطمینان از یکنواختی طراحی و روز آمد بودن اطلاعات می‌باشد، انجام هیچ از این اعمال نباید به صورت منفرد صورت گیرد.

۶- مروری بر مطالبات ارائه شده

بطور خلاصه یک سازمان، باید استفاده کنندگان را با ارائه عمیق اطلاعات و دسترسی ساده به آن ارضاء نماید. در ضمن باید مطمئن بود که اطلاعات ارائه شده همان است که مؤسسه مایل است استفاده کنندگان از آن آگاهی داشته باشند. این مسئله مستلزم داشتن خطمشی مدلیریتی، ویرایشی و ساختاری است که کنترل لازم را در دانشگاه بدون ایجاد مانع، برای خلاصیت‌ها داشته باشد. چنین کنترل‌هایی از یک سازمان با سازمان دیگر متفاوت است و بنابراین یک مدل جهانی وجود ندارد. اگرچه داشتن یک خطمشی کنترل متتمرکز برای صفحات بالایی وب مورد نیاز است تا مسائل و موضوعات جاری شناسایی و به شیوه‌ای مرتبط و معقول در اختیار

امکانات گوناگونی جهت جستجوی اطلاعات پر مشتری برای سه گروه استفاده کنندگان شامل (کارکنان، دانشجویان و بخشها) وجود دارد و بعنوان نمونه‌ای از صفحه آغازین است که اطلاعات و ارتباطات غنی را از آنچه که این دانشگاه مایل است قبل از تقاضا در اختیار استفاده کنندگان قرار گیرد ارائه می‌نماید.

اگرچه صفحه آغازین این دانشگاه نیز دارای مسائلی می‌باشد مثل فایل‌های بزرگ حدود صد کیلو بابت، که برای انتقال آن به استفاده کنندگانی که دسترسی به سرعت بالای ندارند (۲۲) وقت زیادی لازم است. البته این تنها سایتی نیست که از این نظر ضعیف می‌باشد. سایت دانشگاه گرین ویچ نیز همین مشکل را دارد و تخلیه اطلاعاتی از این سایت با مودمی که ۱۴/۴۰۰ سرعت آن است حدود ۸۰ ثانیه وقت می‌گیرد (۲۳) و فقط دارای سه ارتباط به سایر اطلاعات می‌باشد، همچنین سایت دانشگاه استراتیکلاید دارای صفحه آغازین به اندازه ۸۵ کیلو بایت (۱۱) و دارای چهار ارتباط

داشتن یک وب سایت بدون در نظر گرفتن این خصوصیات
معنی است.

۵) ساختار: اطلاعات باید به شیوه‌ای مؤثر ویرایش و
مدیریت و ستون بندی گردد تا اهداف در نظر گرفته شده را
دبیل نماید.

۶۰۳-نتیجه گیری

نیازهای استفاده کننده لزوماً شبیه نیازهای سازمان
نمی‌باشد ولی مؤسسه باید نیاز استفاده کننده را به نحوی
برآورده نمایند که قادر باشند نیازهای سازمان خود را نیز ارضاء
نمایند بنابراین بک وب سایت دانشگاهی باید دارای
خصوصیات ذیل باشد.

(۱) در آن اخبار و موضوعات به شیوه‌ای پویا و جامع ارائه
گردد.

(۲) منابع غنی به موقع برای کارکنان، دانشجویان و
بازدیدکنندگان تهیه شود.

(۳) منابع مرتبط با بازدیدکنندگان را به نحو احسن در
دسترس قرار دهد.

(۴) عناوین به نحوی انتخاب شوند که در شناسایی مقصود
و معنی کارآیی داشته باشند.

(۵) برای استفاده کنندگان داخلی حداکثر کارآیی را داشته
باشند.

(۶) وظایف دائمی و خدمات دیگر آن باید تداخل داشته
باشند.

(۷) باعث ارتقاء سازمان بنحوی خلاق و پویا بر روی
شبکه جهانی وب گردد.

(۸) استفاده کنندگانی را که به اینترنت دارای سرعت بالا
دسترسی ندارند در نظر داشته باشد.

شبکه جهانی وب هنوز عنوان مسئله‌ای جدید و در
بهترین موقعیت‌ها بعنوان انتخابی اضافی تلقی می‌گردد،
اگرچه واقعیت این است که وب بصورت فزاینده‌ای به عنوان
یک ابزار اصلی اهمیت می‌یابد. تصویر ارائه شده از مؤسسه
آموزشی انگلستان با دقت بیشتری از طریق وب باید مورد
بررسی قرار گیرد. عرصه رقابت و محیط بین‌المللی آموزش
عالی ایجاد می‌نماید که مؤسسه خود را به نحوی مؤثر

همگان قرار دهند.

۶۰۴-نیاز مراجعین

استفاده کنندگان از سایت در داخل و خارج سازمان
نیازمند عناصر ذیل می‌باشند:

(۱) محتوی: سایت بدون محتوای معنی ندارد

(۲) دسترسی: زیرا سایت بدون آن معنی ندارد

(۳) ارتباط: اطلاعات باید مناسب نیاز استفاده کنندگان و
سازمان مربوط باشد.

(۴) روز آمد بودن: اطلاعات باید به روز و مرتبط باشد تا
مطمئن شویم که مراجعین سایت دوباره به سازمان بر می‌گردند
و از آن تصویر برتری بدست می‌آورند.

اگر استفاده کنندگان این عناصر را آگاهانه یا ناآگاهانه
مشاهده نمایند، می‌توان ادعا نمود که مؤسسه در رسیدن به
اهدافش موفق بوده است.

۶۰۵-نیارهای مؤسسه

یک مؤسسه باید از موارد ذیل اطمینان حاصل نماید:

(۱) نمایش و عرضه: عناصر یک مؤسسه لازم است
نمایش داده شوند تا بتوانند ارتباط لازم را در گفتگو با مشتریان
بالقوه برقرار نمایند.

(۲) پیشرفت کافی: مستلزم استعداد بکارگیری ابزار
بازاریابی برای جلب مشتری، سرمایه‌گذاری و همکاری
می‌باشد و داشتن خط مشی دائمی برای ویرایش، مدیریت و
همچنین ساختار و خدمات پشتیبانی و توآوری ایجاب
می‌نماید.

(۳) خلاقیت: برای استفاده آگاهانه و یادگیری روش‌های
بهره برداری از ابزار جدید باید فضای لازم ایجاد شود. هر فرد
در داخل سازمان باید استعداد و مهارت کافی جهت بازخورد
به وب سایت را دارا باشد. ابزار کار و خط مشی ویرایشی
کارآمد در دسترس آنان قرار گیرد این مسئله سبب اشاعه
فرهنگ پویای وب و ترویج استفاده از آن می‌گردد. و عنوان
دستاورد از محصولات سرمایه اینترنت شناخته شده است.

(۴) ارضاء نیازهای استفاده کنندگان: دسترسی به
اطلاعات مربوط و جاری همان‌طوری که قبلًا ذکر گردید

نویسنده اذعان دارد که از زمان تکمیل این مقاله (آگوست ۱۹۹۸) تعدادی از مؤسسات انگلیسی به ارائه مشاهدات خود پرداخته‌اند، و مشاهدات از سایت‌های وب موقعیت آنها را در یک زمان خاص بررسی نموده است و خوانندگان باید آگاه باشند که ممکن است روش و محتوای سایت‌ها در هر زمانی تغییر پذیرد.

ضمیمه ۱: شامل بررسی صفحه آغازین در مؤسسات آموزش عالی انگلیس با مجموعه فایلی شامل (زبان علامت گذاری) و گرافیک‌ها در سال ۱۹۹۸ می‌باشد.

بررسی جالبی نیز که بواسیله کلی (۲۶) انجام گردیده است، که متأسفانه اشکال گرافیکی در هنگام تخلیه اطلاعات با مشکلاتی مواجه گردید و این امر سبب شد که بررسی دیگری توسط خود نویسنده در این مورد انجام گردد.

برای مشتریان بالقوه و متوجهان خود به نمایش بگذارند و در ضمن کارکنان و دانشجویان را با فن‌آوری و پیشرفت‌های عقلایی روزآمد نمایند. شبکه جهانی وب توانایی این مهم را دارد و بعنوان بهترین ارمنان برای متخصصین رایانه و فن‌آوری تلقی می‌گردد. (۲۵)

ارائه نیازهای سازمان احتیاج به یک طرح هماهنگ دارد که استفاده کنندگان شامل کارکنان، دانشجویان مؤسسات آموزش عالی و نیاز آنان بعنوان نقطه عطف این طرح تلقی می‌گردد. استفاده کنندگان باید با اطلاعات و مهارت‌هایی که سبب بهره‌گیری از شبکه جهانی وب می‌گردد آشنا شوند. اگر مؤسسات آموزش عالی اهداف و راهبرد خود را تعالی بخشند، و با اطلاعات مرتبط شوند، فرصت می‌یابند که منافع خود را با استفاده از ابزاری که در تمام اوقات روز و سال در دسترس می‌باشد تأمین نمایند.

مؤسّسات آموزش عالی انگلیس

آبردین	۴۵ کیلوبایت	آبرتی	۴۵ کیلوبایت	آبرسیوتز	۴۳ کیلوبایت
بردفورد	۲/۳ کیلوبایت	دمو ثورت	۶۰ کیلوبایت	دانده	۶۰ کیلوبایت
دورهام	۵ کیلوبایت	ادینبرگ	۱۵/۵ کیلوبایت	کلاسگو	۲۴ کیلوبایت
گلاس گیل	۲۰ کیلوبایت	گرینویچ	۱۴۵ کیلوبایت	هروئیت وات	۳۵ کیلوبایت
هادرزفیلد	۵/۵ کیلوبایت	هول	۱۵/۵ کیلوبایت	لانکاستر	۵۹ کیلوبایت
لیدز	۴۶ کیلوبایت	لیدزست	۷۴ کیلوبایت	لینکس و هامر	۵۲ کیلوبایت
ال پول جی ام	۳۹ کیلوبایت	لاف بورو	۱۳/۵ کیلوبایت	منچستر	۳۳ کیلوبایت
ام چسترمت	۳۲/۵ کیلوبایت	نایپر	۱۰ کیلوبایت	ینوکسل	۲۴ کیلوبایت
نورتن کل	۸۱ کیلوبایت	نورت او ملبريا	۲۵ کیلوبایت	پیزلی	۳۰ کیلوبایت
پرستون	۸۲ کیلوبایت	کب	۳۴ کیلوبایت	سنت آندرزو	۴۳ کیلوبایت
شفیلد	۱۲/۵ کیلوبایت	شف، هالم	۳۵ کیلوبایت	استیرلینگ	۱۱ کیلوبایت
استرتیکلайд	۸۵ کیلوبایت	ساندرلنڈ	۳۵ کیلوبایت	تیز	۱۶ کیلوبایت
یومیست	۲۷/۵ کیلوبایت	یورک	۳۱ کیلوبایت		

18. L.Hardman, Evaluating the usability of the Glassgow Online hypertext, *Hypermedia* 1(1) (1989) 34-63.
19. K. Instone, Usability heuristics for the Web, *Web Review* (October 1997). Available online at: <http://webreview.Com/97/10/10/usability/index.html> (visited: 13 August 1998).
20. J.Nielson, How people read on the web, *The Alertbox Current Issues in Web Usability* (October 1997). Available online at: <http://www.useit.com/alertbox/9710a.html> (visited: 13 August 1998).
21. Cornell University. Online document available at:<http://www.cornell.edu> (visited: 13 August 1998).
22. University of Greenwich. Online document available at: <http://www.gre.ac.uk/> index.shtml (visited: 13 August 1998)
23. Data from Doctor HTML. Online document available at: <http://www2.imagiware.com/RxHTML/htdocs/songle.HTML>(visited: 12 June 1998)
24. J. Nielsen, *Usability Engineering* (AP Professional Boston, MA, 1994).Cited passage also available online at: <http://www.useit.com/papers/responsetime.html> (Visited: 13 August 1998).
25. Bottom line: IT organisations should not own content but should focus on application and 'net management policy development and content management infra-structure elements. Excerpt from META Group's Advanced information Management Strategies,Taming End User Discontent (a META Group's weekly META Fax). Available online at: <http://www.metagroup.com/newweb.nsf/e0e5d7fe70d8a5d82563310072b59d/> (visited: 13 August 1998).
26. B Kelly. Web watching UK universities and colleges,Ariadne 12 (1997). Available online at: http://www.ariadne.ac.uk/issue_12/web-focus (visited: 4 August 1998).
27. B. Shneiderman, Designing information-abundant web sites: issues and recommendations, *International Journal of Human-Computer studies* 47(1) (1997). Available online at: <http://ijhcs.open.ac.uk/~shneider-man/shneiderman.html> (Visited: 13 August 1998)

یادداشت‌ها

1. Middleton, Iain, Mike McConnell and Grant Davidson. Presenting a model for the structure and content of a university World Wide Web site. *Journal of Information Science* , 25(3) 1999, PP.219-227
۲. براساسن تحقیق اسمبیت و همکارانش تهابی نتیجه گیری واقعی گرایانه مبنی بر این نظریه است که ارائه یک ساختار مشابه برای تمام استفاده کنندگان در مواقع مختلف صحیح نمی باشد.
12. (For example) Committee on Human Factors. Commission on Behavioural and Social Science and Education. National Research Council, *Research Needs for Human Factors* (National Academy press, Washington DC, 1983). Available online at: <http://www.ul.cs.cmu.edu/books/research/needs001.htm> (visited: 4 August 1998).
13. The Robert Gordon University. Online document available at: <http://www.rgu.ac.uk> (visited: 13 August 1998).
14. G. McMurdo, Evaluating web information and design. *Journal of Information Science* 24(3) (1998) 192-204.Available online at : <http://jimmy.qmced.ac.uk/~Jisew/ewv24n3/> (visited: 13 August 1998).
15. P.J.Lynch and S. Horton, *The Yale Style Manual* (Yale University, 1997). Available online at: <http://info.med.yale.edu/caim/manual/> (visited: 13 August 1998).
16. P. Morville and L. Rosenfeld , *Information Architecture for the World Wide Web, Designing Navigation Systems* (O'Reilly and Associates, 1998). Also available online in: *Designing navigation systems*, *Web Review* (20 February 1998) at URL: <http://webreview.com/wr/pub/98/02/20/arch/index.html> (visited:13 August 1998).
17. K. Norman, *The Psychology of Menu Selection: Designing Cognitive Control at the Human/Computer Interface* (Abiex, Norwood, NJ, 1991)